

2022-10-28

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: UBN 2022/00129

Motion – Åtgärder mot våld i ungas nära relationer

Inkom den 20 juni 2022 av Fredrik Holmqvist med flera (V)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att lämna motionen utan åtgärd mot bakgrund av att skolorna redan har ett omfattande demokratiskt uppdrag från nationell nivå som bland annat innebär att motverka alla former av kränkande behandling. Det måste finnas en tillit till att de professionella som utbildar och undervisar barn och ungdomar uppfyller demokratiuppdraget. Hur arbetet ska genomföras bör inte detaljstyras.

Motionen faller inte under utbildningsnämndens ansvarsområde.

Sammanfattning av ärendet

Motionärerna har föreslagit fyra punkter som förebyggande åtgärder mot våld i ungas nära relationer. De innebär bland annat att Nacka kommun ska utarbeta en plan för att stoppa och motverka killars våld mot tjejer och hbtqi-personer i deras partnerrelationer, göra informationsinsatser till det allmänna samt uppmana föräldrar att prata om detta och utbilda alla anställda i kommunen liksom andra aktörer som har barn och unga som målgrupp.

Skolorna har ett omfattande demokratiskt uppdrag från nationell nivå som bland annat innebär att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar som människolivets okränkbarhet och människors lika värde, oavsett kön eller könstillhörighet. Hur uppdraget ska utformas och uppfyllas är upp till de professionella i skolan. Det måste finnas en tillit till att de professionella uppfyller sitt nationella demokratiuppdrag.

De föreslagna åtgärderna faller inte inom utbildningsnämndens ansvarsområde då ansvaret för verksamheterna ligger på huvudmännen, men utbildningsenheten vill ändå framföra att enligt Nacka kommuns styrprinciper är det viktigt att politiken inte detaljstyr hur skolorna ska arbeta för att uppfylla målen och i det här fallet det nationella demokratiuppdraget. Det är också olyckligt att ett

specifikt område ska lyftas som särskilt betydelsefullt då demokratiuppdraget är brett.

Utbildningsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att motionen lämnas utan åtgärd.

Motionen är även remitterad till Kulturnämnden, Fritidsnämnden, Socialnämnden, Arbets- och företagsnämnden samt Kommunstyrelsen.

Förslagen i motionen

För att sätta mer fokus på förebyggande åtgärder föreslår motionärerna fyra punkter som proaktivt ska förebygga våld i ungas nära relationer. Förslagen innebär

- att det utarbetas en plan för hur Nacka kommun ska arbeta proaktivt för att stoppa och motverka killars våld mot tjejer och våld mot hbtqi-personer i deras partnerrelationer.
- att varje enhet/ställe där unga är, sportanläggningar, fritidsgårdar, Ungdomsmottagningen, socialkontor, skolor mm, sätter upp anslag om att våld i nära relation är ett allvarligt brott och att den som utsätter andra eller själv utsätts bör höra av sig till en vuxen och/eller anmäla till polisen
- att föräldrar till barn och unga 12–18 år informeras om problemet genom ett digitalt nyhetsbrev från kommunen där de uppmanas att prata med sitt barn/tonåring om detta.
- att alla anställda, direkt av Nacka kommun eller i företag som utför tjänster och som har barn/unga som målgrupp, ges information och utbildning i Våld i ungas nära relationer

Utbildningsenhetens utredning och bedömning

Ansvarsfördelning stat, hemkommun, huvudman och rektor

Skollagen och andra styrdokument reglerar skolans nationella uppdrag och på vilken nivå ansvaret ligger. Politiken beslutar om målen, både nationellt och lokalt, som verksamheterna har att förhålla sig till. Enligt Nacka kommuns styrprinciper beslutar kommunfullmäktige om målen men detaljstyr inte hur de ska uppfyllas.

Rektorerna tillsammans med sina respektive huvudmän ansvarar för att uppdraget uppfylls i enlighet med styrdokumentet. I Nacka kommun är det kommunstyrelsens verksamhetsutskott med tjänstemannaorganisationen Välfärd skola som är huvudman för de kommunala förskolorna och skolorna. De

fristående förskolorna och skolorna har sina egna huvudmän, vilka beslutar om hur de ska bedriva sin verksamhet.

Enligt Nacka kommuns reglemente ansvarar utbildningsnämnden för finansiering, målformulering och uppföljning och utvärdering av kvaliteten i verksamheterna på en övergripande nivå, samt kundvalet och myndighetsuppgifter i de fall det enligt lag eller annan författning är hemkommunens ansvar.

Mot bakgrund av Nackas styrdokument konstaterar utbildningsenheten att motionen inte faller inom utbildningsnämndens ansvarsområde.

Det nationella uppdraget

Skolorna har från nationell nivå ett omfattande demokratiskt uppdrag. I skollagen formuleras det bland annat som nedan.

- Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.
- Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.
- Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.
- Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.¹

Utöver den reguljära lärarbundna undervisningen har elevhälsan med sina olika funktioner en viktig roll att fylla, både vad gäller det förebyggande hälsoarbetet och för den enskilda elevens hälsa.

Slutsatser

I enlighet med Nacka kommuns reglemente för utbildningsnämndens ansvarsområden konstaterar utbildningsenheten att de föreslagna åtgärderna inte faller inom utbildningsnämndens ansvarsområde. Utbildningsenheten vill trots detta framhålla att de värdegrundsfrågor som motionärerna framhåller är viktiga,

---

¹ Skollagens 1 kapitel, utdrag ur 4–5§§

men det måste finnas en tillit till att de professionella uppfyller sitt uppdrag som är mycket bredare än den inriktning som motionen har. Våld är aldrig acceptabelt i någon situation eller relation – vare sig av killar eller tjejer. Skolan har dessutom en lagenlig skyldighet att göra en anmälan till socialtjänsten i de fall det finns anledning till oro för någon elev. Skolorna har också ett uppdrag att tillsammans med föräldrarna främja barnens allsidiga personliga utveckling.

Utbildningsenheten förslår därför utbildningsnämnden att föreslå kommunfullmäktige att mot bakgrund av ovanstående ska motionen lämnas utan åtgärd.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Beslutet har inga konsekvenser för barn. Skolorna tillsammans med sina huvudmän har ett nationellt uppdrag att arbeta med värdegrundsfrågor utifrån ett bredare perspektiv än inriktningen på motionen.

Handlingar i ärendet

Motion – Åtgärder mot våld i ungas nära relationer, Fredrik Holmqvist med flera (V)

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Jill Salander
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten